

Summary

Features from the Hallstatt period (Ha C2–D1) and the La Tène period (LT B1) were examined during a rescue archaeological excavation conducted in connection with the utility infrastructure installation and family houses construction (Fig. 3) on the southeast edge of Bratčice (Brno-Country District). Noteworthy are three pit houses from the Hallstatt period (Fig. 4) and two pit houses from the La Tène period (Fig. 5, 6), one of which was sunk into an earlier exploitation pit.

Ivan Čižmář, Petr Kos

Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město)

Bosonožské náměstí, parc. č. 3550/1.

Horákovská kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum.

Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -604143, -1162145

V roce 2023 bylo uzavřeno zpracování záchraného archeologického výzkumu, který probíhal v souvislosti s rekonstrukcí kanalizace v Brně-Bosonohách v letech 2020 až 2022. Během výzkumu byly získány nálezy neolitické, ze starší doby bronzové, raného a vrcholného středověku a novověku (viz Zubalík 2021; 2022; Zubalík, Přichystal 2021). V průběhu zpracování byly rozpoznány nálezy halštatského stáří, které náleží až ke třem objektům, dokumentovaným v horní části Bosonožského náměstí, poblíž vyústění Přímé ulice. Dva z těchto objektů lze vzhledem k jejich rozměrům a hloubce přesahující 1 a 1,5 m interpretovat snad jako zemnice.

Literatura

Zubalík, J. 2021: Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město).

Přehled výzkumů 62(2), 188.

Zubalík, J. 2022: Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město).

Přehled výzkumů 63(2), 127.

Zubalík, J., Přichystal, M. 2021: Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů 62(1)*, 185.

Summary

In 2023, the processing of material from the rescue archaeological excavation conducted in the cadastral area of Bosonohy (Brno-City District) from 2020 to 2022 was completed. The excavation revealed, among other things, a part of a Hallstatt settlement.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Dolní Heršpice, okr. Brno-město)

„Na Široké“, „Pod Větrolamem“, parc. č. 406/3–406/18, 406/39, 406/41; 406/78–406/82, 406/84, 406/85; 409/4–409/8, 409/12–409/16.

Doba halštatská/laténská, doba halštatská, doba laténská. Sídliště, pohřební areál. Náhodný zásah/nález. Záchraný výzkum.

Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1587100N, 16.6203900E; 49.1585275N, 16.6083092E; 49.1592994N, 16.6108628E; 49.1593836N, 16.6201753E

Během stavební akce související s rozšiřováním dálnice D1 Brno centrum – Brno jih, v úseku katastrů brněnských čtvrtí Horní Heršpice a Dolní Heršpice, byl proveden plošný záchraný výzkum, který v těchto místech doplnil nálezové situace z minulých

let, kdy zde bylo doloženo sídliště a pohřebiště z doby halštatské a laténské (Čižmářová, Geislerová 1990; Čižmářová, Horáková 1990; Čižmářová, Holubová 2011; Holubová et al. 2020; Zubalík 2021; ÚAPP 2022, 13–14).

V tratích „Na Široké“ a „Pod Větrolamem“ bylo ve dvou koncentracích (pracovně: pohřebiště č. 1 a 2) odkryto nově přes 130 hrobů horákovské a bývalé horákovské skupiny fází Ha C1–D3 a necelá desítky hrobů z časně až starší doby laténské fází LT A–B2. Na pohřebišti č. 1 (na temeni sprašové plošiny) byly odkryty jámové a komorové hroby, z nichž rozměrově největší obsahovaly pohřby válečníků, vybavené železnými hroty kopí (H 840, H 847, H 1803), součástmi koňských postrojů (H 847) a v jednom případě byl nalezen i železný mindelheimský meč (H 855; obr. 7). Jedná se už o druhý exemplář z této lokality, první byl nalezen v Horních Heršpicích v H 3 (srov. Holubová et al. 2020). Největší hroby se zbraněmi měly ve stěnách a podlahách zachovány žlaby po pohřebních dřevěných komorách (domech mrtvých), i s doklady podpůrných sloupů a bočních vchodových schodišť. Ani hroby žen ve svých výbavách nezaostávaly za mužskými. Dva z nich se pyšily honosným ošacením, z něhož se zachovaly jednak svrchní nášivky tvořené bronzovými kroužky (H 870), jednak kompozitní skládaný opasek sestavený z navlékaných bronzových kroužků (H 1814; obr. 8), vytvářejících na oděvech řady a šachovnice. Oba hroby

Obr. 7. Brno – Dolní Heršpice. Hrob H 855, detail meče. Foto P. Kos.

Fig. 7. Brno – Dolní Heršpice. Grave H 855, a sword detail. Photo by P. Kos.

Obr. 8. Brno – Dolní Heršpice. Hrob H 1814 s pohřbem ženy vybavené honosným kroužkovým opaskem. Foto P. Kos.

Fig. 8. Brno – Dolní Heršpice. Female burial H 1814 adorned with ostentatious ring belt. Photo by P. Kos.